

ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ

Навчально-науковий інститут пожежної та техногенної безпеки
Кафедра права та менеджменту у сфері цивільного захисту

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

**OK2.26 «Управлінська діяльність в органах
та підрозділах цивільного захисту»**

1. Загальна інформація

Назва курсу	Управлінська діяльність в органах та підрозділах цивільного захисту
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Спеціальність	073 «Менеджмент»
Освітньо-професійна програма	Менеджмент організацій та адміністрування
Рік навчання, семестр	4-й рік (8 семестр)
Мова викладання	українська
Викладачі	Ратушний Роман Тадейович, доктор технічних наук, доцент, професор кафедри права та менеджменту у сфері цивільного захисту Кобилкін Дмитро Сергійович, кандидат технічних наук, доцент кафедри права та менеджменту у сфері цивільного захисту
Контактний тел.	0676732980
E-mail:	ratushnyi@ldubgd.edu.ua
Сторінка курсу в ВУ	http://virt.ldubgd.edu.ua/course/view.php?id=2719
Консультації	Згідно розкладу консультацій кафедри права та менеджменту у сфері цивільного захисту. Також можливі он-лайн консультації через Skype, Viber, WhatsApp, Telegram або подібні ресурси. Для погодження часу он-лайн консультацій слід писати на електронну пошту викладача або дзвонити.

2. Анотація до курсу

Курс «Управлінська діяльність в органах та підрозділах цивільного захисту» є обов'язковим компонентом освітньої програми «Менеджмент організацій та адміністрування». Навчальна дисципліна буде корисною здобувачам вищої освіти для набуття знань і навичок використання принципів удосконалення управління; закономірностей оперативної діяльності органів та підрозділів цивільного захисту; класифікації цілей в управлінні; вмінню здійснювати підготовку, прийняття та організацію виконання управлінських рішень, використання інформаційно-комунікаційних технологій в питаннях управлінської діяльності.

Перелік попередніх та супутніх і наступних освітніх компонентів

Попередні освітні компоненти	Супутні і наступні освітні компоненти
ОК1.4 Правознавство ОК1.5 Основи психології ОК1.6 Економічна теорія (мікроекономіка, макроекономіка) ОК1.10 Теорія організацій ОК1.13 Безпека життєдіяльності, охорона праці та ергономіка ОК2.1 Вступ до фаху "Менеджмент" (теорія управління та історія менеджменту) ОК2.2 Лідерство та стилі керівництва ОК2.3 Господарське та трудове право ОК2.4 Основи підприємництва ОК2.6 Маркетинг ОК2.9 Планування діяльності та управління розвитком організації ОК2.10 Операційний менеджмент ОК2.15 Менеджмент безпеки ОК2.16 Ризик менеджмент ОК2.21 Кризовий комунікативний менеджмент ОК2.23 Екологічний менеджмент	-

3. Мета і завдання курсу

3.1. Метою дисципліни є формування у здобувачів вищої освіти сучасного мислення, ґрунтовних знань та вмінь ефективної організації управлінської діяльності в органах та підрозділах цивільного захисту, що дозволяють розв'язувати проблеми управління організаціями в галузях пожежної, техногенної, цивільної та екологічної безпеки.

3.2. Завдання:

- формування знань принципів удосконалення управління в органах та

підрозділах цивільного захисту;

- формування вмінь класифікувати цілі в управлінні організаціями в галузях пожежної, техногенної, цивільної та екологічної безпеки;
- формування вмінь здійснювати підготовку, прийняття та організацію виконання управлінських рішень в організаціях в галузях пожежної, техногенної, цивільної та екологічної безпеки.

3.3. Компетентності:

Загальні компетентності:

ЗК03 Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу;

ЗК08 Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій;

ЗК13 Цінування та повага різноманітності та мультикультурності;

(Спеціальні) фахові компетентності:

ФК01 Здатність визначати та описувати характеристики організації;

ФК02 Здатність аналізувати результати діяльності організації, зіставляти їх з факторами впливу зовнішнього та внутрішнього середовища;

ФК05 Здатність управляти організацією та її підрозділами через реалізацію функцій менеджменту;

ФК06 Здатність діяти соціально відповідально і свідомо;

ФК07 Здатність обирати та використовувати сучасний інструментарій менеджменту;

ФК11 Здатність створювати та організовувати ефективні комунікації в процесі управління;

ФК14 Розуміти принципи психології та використовувати їх у професійній діяльності;

ФК15 Здатність формувати та демонструвати лідерські якості та поведінкові навички;

ФК16 Здатність управляти процесами, системами, організаціями та продуктами в галузі безпеки відповідно до визначених стратегічних орієнтирів;

ФК17 Здатність аналізувати результати та створювати ефективні структури управління організаціями в галузях пожежної, техногенної, цивільної та екологічної безпеки.

3.4. Програмні результати навчання:

РН08 Застосовувати методи менеджменту для забезпечення ефективності діяльності організації;

РН11 Демонструвати навички аналізу ситуації та здійснення комунікації у різних сферах діяльності організації;

РН15 Демонструвати здатність діяти соціально відповідально та громадсько свідомо на основі етичних міркувань (мотивів), повагу до різноманітності та міжкультурності;

РН18 Демонструвати навички аналізу категорій цивільної безпеки та менеджменту, оцінювати стан та використовувати сучасні безпекові механізми для захисту інтересів людини.

4. Формат і обсяг курсу

Формат курсу Очний/заочний. Навчальний матеріал дисципліни структурований за тематичним принципом і складається з двох блоків, які є логічно завершеними, відносно самостійними, цілісними частинами, засвоєння яких передбачає проведення контрольних робіт та аналіз результатів їх виконання. В процесі вивчення курсу здобувачі вищої освіти також повинні брати активну участь в обговоренні дискусійних питань, вирішувати індивідуально та у групі ситуаційні завдання.

Обсяг дисципліни: 3 кредити / 90 академічних годин, з яких: лекцій 16 годин, семінарських 14 годин, самостійної роботи 60 годин.

Форми навчання лекції, семінарські заняття, консультації, самостійна робота (в тому числі виконання здобувачами освіти індивідуальних завдань).

5. Тематика та зміст курсу

Назви змістових блоків і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	усього	у тому числі				
л		с	лаб	інд	с.р.	
Змістовий блок I. Основи управління і організації діяльністю органів та підрозділів цивільного захисту						
Тема 1. Теоретичні основи процесу управління	13	2	2	-	-	9
Тема 2. Функції, принципи та методи управління	12	2	2	-	-	8
Тема 3. Прогнозування та планування роботи в органах та підрозділах цивільного захисту	13	2	2	-	-	9
Тема 4. Технологія розробки, прийняття та реалізації управлінських рішень в органах і підрозділах служби цивільного захисту	14	4	2	-	-	8
<i>Разом за блоком I</i>	<i>52</i>	<i>10</i>	<i>8</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>34</i>
Змістовий блок II. Організація управління діяльністю органів та підрозділів цивільного захисту						
Тема 5. Контроль та облік роботи в органах та підрозділах служби цивільного захисту	12	2	2	-	-	8
Тема 6. Інформаційне забезпечення управлінської діяльності в органах і підрозділах служби цивільного захисту	13	2	2	-	-	9
Тема 7. Керівник і стиль управління в органах і підрозділах служби цивільного захисту	13	2	2	-	-	9

захисту. Управління в умовах надзвичайної ситуації.						
<i>Разом за блоком II</i>	38	6	6	-	-	26
Усього годин	90	16	14	-	-	60

6. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Змістовний блок I. Основи управління і організації діяльністю органів та підрозділів цивільного захисту

Тема 1. Теоретичні основи процесу управління

Основні поняття процесу управління в системі ДСНС України. Основні поняття теорії системи управління та умови формування організаційних структур управління в ДСНС України. Поняття та типи організаційних структур управління. Управлінське рішення в циклі управління.

Тема 2. Функції, принципи та методи управління

Основні поняття функцій, принципів і методів управління та основний їх зміст. Контроль як функція управління. Організаційно-розпорядчі, економічні, соціально-психологічні методи управління. Вибір пріоритетних справ керівника

Тема 3. Прогнозування та планування роботи в органах та підрозділах цивільного захисту

Поняття і функції прогнозування у сфері управління. Суть та роль планування в органах і підрозділах ДСНС України. Види прогнозування і прогнози в управлінській діяльності ДСНС України. Принципи планування та вимоги до планів роботи органів роботи в органах і підрозділах ДСНС України.

Тема 4. Технологія розробки, прийняття та реалізації управлінських рішень в органах і підрозділах служби цивільного захисту

Підготовка та прийняття управлінського рішення. Організація виконання управлінського рішення. Контроль реалізації управлінських рішень

Змістовний блок II. Організація управління діяльністю органів та підрозділів цивільного захисту

Тема 5. Контроль та облік роботи в органах та підрозділах служби цивільного захисту

Поняття, завдання й основні напрямки наукової організації праці в службі цивільного захисту. Організація раціонального використання робочого часу. Організація робочого місця.

Тема 6. Інформаційне забезпечення управлінської діяльності в органах і підрозділах служби цивільного захисту

Особливості мережі Інтернет, як середовища для кризових комунікацій. Інформація про кризу на сайті компанії. «Темна» веб-сторінка та її змістовне наповнення. Специфіка соціальних медіа. Використання соціальних медіа для кризових комунікацій. Характеристика кризових ситуацій у соціальних медіа. Правила кризових комунікацій в онлайн середовищі. Приклади кризових комунікацій у мережі Інтернет.

Тема 7. Керівник і стиль управління в органах і підрозділах служби цивільного захисту. Управління в умовах надзвичайної ситуації

Основні організаційні функції. Загальні групи методів управління. Якості лідера.

7. Завдання для самостійного опрацювання

З метою закріплення отриманих практичних навиків, здобувачі освіти виконують індивідуальні завдання, які отримують в кінці лекційного заняття. Завдання для самостійного опрацювання відображені у електронному освітньому середовищі «Віртуальний університет». Перевірка правильності виконання завдань проводиться на наступному семінарському занятті.

8. Методи навчання

Основними формами навчальних аудиторних занять є лекції, семінарські заняття, консультації.

Під час лекційних годин використовується наступні методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності:

розповідь – оповідна, описова форма розкриття навчального матеріалу;

пояснення – для розкриття сутності певного методу, моделі, закону, процесу;

бесіда – для закріплення за допомогою діалогу нового матеріалу, термінології, понять;

ілюстрація – для розкриття методів, моделей і процесів через їх символічне зображення (малюнки, схеми, графіки, слайдові презентації у програмі Microsoft Office PowerPoint).

Під час семінарських занять використовуються:

індивідуальна робота при виконанні тестових, практичних завдань;

метод дискусій;

при обговоренні проблемних питань робота в малих групах;

При наданні консультацій використовуються словесний та дискусійний методи.

9. Технічне й програмне забезпечення /обладнання

Ноутбук, мультимедійний проектор, комп'ютери на базі процесорів Intel Pentium Gold G5400, компоненти програмного забезпечення MS Office 365 (Teams, Power Point, Word), електронне освітнє середовище “Віртуальний університет”(на базі платформи Moodle).

10. Критерії оцінювання

Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти здійснюється відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу у ЛДУ БЖД» https://ldubgd.edu.ua/sites/default/files/1_nmz/polozhennya_pro_organizaciyu_osvitnogo_procesu_ldu_bzhd_nova_redakciya_10.2020.pdf та «Положення про порядок та критерії оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ЛДУ БЖД» https://ldubgd.edu.ua/sites/default/files/1_nmz/nakazy/polozh_ldubzhd_poryadok_ocinyvannya.pdf.

Поточний контроль

Поточний контроль проводиться у формі тестування та виконання завдань, що виносяться на семінарське заняття. Оцінювання результатів поточного контролю здійснюється за національною (чотирибальною) шкалою. Результати поточного контролю (поточна успішність) враховуються викладачем при виставленні підсумкової оцінки за диференційований залік.

Вид робіт	Формат проведення та критерії оцінювання
Тестові завдання	Курсом передбачено проходження тестових завдань що виконуються по завершенні вивчення теми. Критерії оцінювання тестів наведені у електронному курсі «Віртуального університету». За успішне виконання тестових завдань сумарно можна отримати до 20 балів.
Контрольна робота	Курсом передбачено виконання та захист контрольної роботи. Типові завдання та критерії оцінювання наведені у електронному курсі «Віртуального університету». За виконання контрольної роботи можна отримати до 20 балів
Робота на семінарському занятті; самостійна робота	Оцінювання здійснюється за національною (чотирибальною) шкалою, відповідно до Додатку Б «Положення про порядок та критерії оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ЛДУ БЖД». За роботу на семінарських заняттях протягом семестру можна отримати до 10 балів.

Підсумковий контроль

Семестровий контроль проводиться у формі диференційованого заліку. Допуск до семестрового контролю здійснюється за умови виконання контрольної роботи та успішно (оцінка «3» та більше) пройденими підсумковими тестами в середовищі «Віртуальний університет». Диференційований залік (**максимально 50 балів**) складається із двох компонентів: тестування у електронному освітньому середовищі “Віртуальний університет” (максимум 20 балів) та письмового виконання двох теоретичних, аналітичних та практичних питань, яке оцінюється по 15 балів.

Критерії оцінювання письмових відповідей:

– 15 балів – дана повна правильна відповідь на підставі вивчення теорій, концепцій, методів, моделей, законів, ідей тощо; матеріал усвідомлено, викладено в певній логічній послідовності, літературною мовою; відповідь самостійна, допустимі 1-2 несуттєві помилки (це помилки, при яких відповідь є правильною, але помилки представлені у вигляді некоректних висловлювань).

– 8-14 балів – дана правильна відповідь на підставі вивчення теорій, концепцій, методів, моделей, законів, ідей тощо; матеріал усвідомлено, викладено в певній логічній послідовності, літературною мовою; Допустимі 2-3 несуттєві помилки, або деяка неповнота відповіді, неточність у викладенні матеріалу. Питання практичної значимості виконані правильно, без суттєвих помилок, зроблені висновки. Допускається неповнота прикладів практичної значимості, але зроблений висновок є обов'язковим.

– 1-7 бали – навчальний матеріал в основному викладений повно, але при цьому допущені 1-2 грубі помилки; відповідь неповна, хоча і відзначається необхідною глибиною, побудована незв'язно. При розв'язуванні задач допущено не більше, ніж одну суттєву помилку, неповне тлумачення з деякими неточностями.

– 0 балів – жодної вірної відповіді.

Тестові завдання: 1 бал – завдання виконано, 0 балів – завдання не виконано.

Підсумкова семестрова оцінка обчислюється як сума балів поточного та підсумкового контролю за 100-бальною шкалою і переводяться в національну (чотирибальну) шкалу (“відмінно”, “добре”, “задовільно”, “незадовільно”, для заліків – “зараховано”, “не зараховано”).

Підсумкові оцінки виставляються та вносяться до екзаменаційної відомості, залікової книжки (позитивні результати) здобувача в національній, 100-бальній шкалі та шкалі ЄКТС відповідно до співвідношень, поданих у наступній таблиці.

Шкала оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, диференційованого заліку, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
91 – 100	A	відмінно	зараховано
81-90	B	добре	
71-80	C		
61-70	D	задовільно	не зараховано
51-60	E		
36-50	FX	незадовільно	
0-35	F		

11. Політика курсу

Виконання навчальних завдань і робота в курсі має відповідати вимогам «Кодекс академічної доброчесності та корпоративної культури ЛДУ БЖД» https://ldubgd.edu.ua/sites/default/files/1_nmz/nakazy/kodeks_akademichnoyi_dobro_chesnosti_ta_korpo.pdf

Академічні очікування від здобувачів – своєчасне виконання завдань, передбачених силабусом дисципліни; обов'язкове відвідування і виконання семінарських занять та завдань самостійної роботи.

Політика щодо термінів виконання завдань та ліквідації академічної заборгованості: терміни виконання завдань вказуються у електронному курсі «Віртуального університету». Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Відпрацювання академічної

заборгованості з дисципліни можливо до дня проведення підсумкового контролю (відповідно до розкладу).

Недопущені до підсумкового контролю здобувачі освіти здійснюють перездачу в терміни, відведені для усунення академічної заборгованості у два етапи:

заборгованість із поточного контролю;

заборгованість із підсумкового контролю.

Ліквідація заборгованості поточного контролю відбувається шляхом проходження тестових завдань та виконання контрольної роботи згідно із тематичним планом курсу. Ліквідація заборгованості з підсумкового контролю організовується в форматі перездачі диференційованого заліку.

Дотримання принципів академічної доброчесності: роботи (завдання) виконуються здобувачами самостійно, ідеї та ініціативи інших авторів використовуються лише при належно оформленому цитуванні.

Поведінка в аудиторії – неприпустимо запізнення та користування телефоном на заняттях, за винятком виконання громіздких обчислень та використанні додаткових програм в освітніх цілях; повага до думки інших колег; дотримання норм культури мовлення та ін.

12.Рекомендована література

12.1. Основна:

1. Ратушний Р.Т., Кузиляк В.Й., Саміло А.В., Повстин О.В. Теоретичні основи і практичні аспекти менеджменту в органах і підрозділах цивільного захисту: Навчальний посібник. Львів: ЛДУБЖД, 2015. – 318 с.

2. Конституція України.

3. Кодекс цивільного захисту України від 2 жовтня 2012 року № 5403-VI.

4. Закон України від 13 січня 2011 року «Про доступ до публічної інформації».

5. Закон України від 16 березня 2000 року «Про правовий режим надзвичайного стану».

6. Закон України від 5 березня 2009 року «Дисциплінарний статут служби цивільного захисту».

7. Указ Президента України від 26 травня 2015 року № 287/2015 Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 6 травня 2015 року «Про Стратегію національної безпеки України».

8. Постанова Кабінету Міністрів від 9 січня 2014 р. № 11 «Про затвердження Положення про єдину державну систему цивільного захисту».

9. Постанова Кабінету Міністрів України від 11 березня 2015 р. № 101 «Про затвердження типових положень про функціональну і територіальну підсистеми єдиної державної системи цивільного захисту».

10. Постанова Кабінету Міністрів України від 16 грудня 2015 р. № 1052 «Про затвердження Положення про Державну службу України з надзвичайних ситуацій».

11. Постанова Кабінету Міністрів України від 14 березня 2018 р. № 223 «Про затвердження Плану реагування на надзвичайні ситуації державного рівня».

12. Наказ МНС України від 5 жовтня 2007 року №685 «Організація управління в надзвичайних ситуаціях».

13. Наказ МНС України від 26 квітня 2018 року № 340 «Про затвердження Статуту дій у надзвичайних ситуаціях органів управління та підрозділів Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту та Статуту дій органів управління та підрозділів Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту під час гасіння пожеж».

14. Наказ МВС України від 03 липня 2014 року № 631 «Про затвердження Положення про Оперативно-рятувальну службу цивільного захисту Державної служби України з надзвичайних ситуацій».

15. Наказ МВС України від 15 червня 2017 № 511 «Про затвердження Порядку організації службової підготовки осіб рядового і начальницького складу служби цивільного захисту».

16. Наказ Міністерства охорони здоров'я України 12 червня 2019 року № 1349 «Положення про медичну спеціалізовану службу цивільного захисту».

12.2. Додаткова:

1. Виноградський М. Д. Менеджмент в організації: навч. посібник / М. Д. Виноградський, Л. М. Виноградська; О. М, Шканова. – К.: Кондор. 2002. – 598 с.

2. Гевко І.Б. Методи прийняття управлінських рішень : підручник. К. : Кондор. 2011. 186 с.

12.3. Періодичні видання:

1. Ratushnyi R., Khmel P., Tryhuba A., Martyn E., Prydatko, O. Substantiating the effectiveness of projects for the construction of dual systems of fire suppression. *Eastern-European Journal of Enterprise Technologies*. Vol. №4. n. 3(100)). 2019. P. 46-53. (Scopus)

2. Tryhuba A., Ratushny, R., Tryhuba I., Koval N., Androshchuk I. The model of projects creation of the fire extinguishing systems in community territories. *Acta Universitatis Agriculturae et Silviculturae Mendelianae Brunensis*. 2020.68(2). P. 419–431. (Scopus)

3. Tryhuba A., Ratushny R., Bashynsky O., Ptashnyk V., Chubyk R., Bordun I. Planning of territorial location of fire-rescue formations in administrative territory development projects. *CEUR Workshop Proceedings*. 2020. 2565. P. 93–105. (Scopus)

4. Ratushny R., Tryhuba A., Bashynsky O., Ptashnyk V. Development and Usage of a Computer Model of Evaluating the Scenarios of Projects for the Creation of Fire Fighting Systems of Rural Communities. 2019 11th International Scientific and Practical Conference on Electronics and Information Technologies. *ELIT 2019 – Proceedings*. 2019. P. 34–39 (Scopus)

5. Tryhuba A., Ratushny R., Bashynsky O., Shcherbachenko O. Identification of firefighting system configuration of rural settlements. *MATEC Web of Conferences*. 2018. 247. (Scopus)

12.4. Інформаційні ресурси:

1. Віртуальний університет ЛДУ БЖД [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://virt.ldubgd.edu.ua/>
2. Методологічні та актуальні статті з менеджменту [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.management.com.ua/>
3. Офіційний сайт Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського. URL:<http://www.nbuv.gov.ua/>.

Розглянуто на засіданні кафедри права та менеджменту у сфері цивільного захисту, протокол від « 30 » 08 2021 р. № 1

РОЗРОБНИК

Професор кафедри права та менеджменту у сфері цивільного захисту доктор технічних наук, доцент

Роман ТАДЕЙОВИЧ
« 30 » 08 2021 р.

ЗАТВЕРДЖЕНО

Т.в.о. завідувача кафедри права та менеджменту у сфері цивільного захисту кандидат юридичних наук, доцент

Андрій САМІЛО
« 30 » 08 2021 р.

ПОГОДЖЕНО

Гарант освітньої програми «Менеджмент організацій та адміністрування» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти доктор технічних наук, професор, професор кафедри права та менеджменту у сфері цивільного захисту

Олег ЗАЧКО
« 30 » 08 2021 р.

ПОГОДЖЕНО

Заступник начальника ННІ П та ТБ кандидат технічних наук, доцент

Іван ПАСНАК
« 30 » 08 2021 р.

Актуалізовано:

Дата перегляду / внесення змін до Силабуса			
Підпис			
Ім'я, прізвище викладача			